

Kohtuullisuutta pullistelun tilalle

Helsingin vanhan linja-autoaseman lipunmyyntihalli muuntautuu lokakuun ajaksi Kohtuullisen onnellinen -näyttelyn tyyssijaksi. Näyttelyn ulkoisen ilmeen suunnittelija **Aki Kotkas** kertoo, että näyttely on matka kohtuulliseen onnellisuuteen ja kestäväan kulutukseen. Kotkaksen mielestä kohtuullisuus on parempiasia kuin ehdottomuus.

Kohtuullisen onnellinen -näyttelyyn on yleisöllä vapaa pääsy. Näyttely kestää 4.-27.10.2007 ja on avoinna arkisin klo 10–18, lauantaisin klo 10–16, sunnuntaisin suljettu.

Aki Kotkas on 33-vuotias muotoilija ja kuvataiteilija. Hän on suorittanut taiteen maisterin tutkinnon Taideteollisessa korkeakoulussa, Taik, käsi- ja taideteollisella osastolla. Ympäristönsuojelusta Kotkas kertoo oppineensa perusasiat jo kouluvuosina. ”Olin varmaan keskimääräistä enemmän kiinnostunut luonnonsuojelusta jo lapsena.”

Opiskeluaikanaan Taikissa Kotkas ryhtyi pohtimaan, minkälainen vaikutus hänen tekemisillään olisi luontoon.. ”Vuosikurssillani oli otollinen ilmapiiri, opiskelukavereissani oli paljon vastakulttuuriin mieltyneitä, kyseenalaistavia ja provosoivia ihmisiä, mikä yllytti ajattelemaan. Oli rankkaa ja havahduttavaa, kun joutui miettimään tekemistensä vaikutuksia esimerkiksi ympäristöön.”

Aluksi Kotkas opiskeli teollista muotoilua, mutta ideologisista syistä siirtyi taideteollisen muotoilun puolelle. Pohdinnan ja tiedostamisen perusteella hän on valinnut kaikki tekemänsä projektit uusien arvojensa mukaisesti. ”Huomasin, että kaikella tekemiselläni on vaikutusta ja merkitystä. On kannettava vastuu tekemisistään. Markkinatalous ja globalisaatio sanelevat paljon teollisten muotoilijoiden tekemisiä.” Yritykset ovat alkaneet herätä ottamaan kestäväan kehityksen huomioon, mutta herääminen on Kotkaksen mielestä vasta kosmeettista. ”Tehdään sitä, minkä uskotaan olevan eduksi bisnekselle.”

Omassa elämässään Kotkas noudattaa kohtuudella vihreitä arvoja. Hän pyöriilee, syö toisinaan luomuruokaa eikä elä kovin törsäilevää elämää. Lentämistä hän välttelee ja mikäli mahdollista käyttää junaa. Junassa on Kotkaksen mielestä mukava kulkea kun on aikaa ajatella ja renoutua.

Kotkas kertoo olleensa aikaisemmin ehdoton syömisessään ja hankinnoissaan. ”Elämä muuttui kuitenkin sen verran hankalaksi, että olen tehnyt pieniä myönnytyksiä. Olen alkanut olla armollinen itseäni kohtaan. Huomasin, että minun on hyvä syödä jonkun verran lihaakin, mieluiten ostaisin luomulihaa, koska mielestäni teollisessa lihantuotannossa eläinten kohtelu taitaa olla usein keskitysleiritasoa.”

Aki Kotkas on tehnyt työtä valmistumisensa jälkeen freelancerina. ”Toimintani on tavallaan elämäntavallinen. Työni ei ole sidottua työaikoihin. Teen itseäni kiinnostavia projekteja, joissa otetaan ihminen huomioon. Haluan tehdä laadukkaita tuotteita, en mitään kertakäyttöistä. Laadukas tuote on myös ympäristömyötäinen. Haluan, että tuotteiden elinikä on mahdollisimman pitkä.”

Kotkas kertoo, ettei ole työssään joutunut suunnittelemaan mitään mitä ei halua. ”En mistään hinnasta suunnittelisi mitään sotateollisuudelle. Autoteollisuudelle en suunnittelisi mitään statussymboliautoa, jos jotain niin ehkä se olisi häikäpönttöauto.”

Pääkaupunkiseudun
Kierrätyskeskus Oy
Tel./Fax +358 (0)9 310 88 710
Lönnrotinkatu 45
00180 Helsinki, Finland
www.uusi-elama.info

UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL

Muotoilussa Kotkas on toiminut lähinnä kierrätysmateriaalien parissa, mutta uudet materiaalit kiinnostavat häntä kasvavassa määrin. ”Keskeisintä muotoilussani on käytettävyys ja selkeys. Haluan suunnitella mahdollisimman pitkäikäistä ja omaperäistä tulevaisuuden antiikkia, ihmistä ja luontoa kunnioittaen. Osa tuotteistani valmistan itse, osa on Seccon tuotannossa.”

Kotkas luennoi kierrätysmateriaali-aiheisesta muotoilusta ja opettaa sitä kouluissa ja työpajoissa.

Lyijykynä on Kotkaksen useimmin käyttämä väline kuvituksissa ja taidekuviissa. ”Väritän piirustukset vesiväreillä tai kuvankäsittelyohjelmalla. Omimmalla alueellani liikun lasten tai aikuisten satujen fantasiamaisessa ja pikkutarkassa kuvamaailmassa. Orgaaniset muodot ja tilat ovat lähellä sydäntäni, ja tietynlainen absurdus sisältyy usein tyyliini.”

Kotkas on suunnitellut pyörätelineen, joka on tehty pulteilla toisiinsa kiinnitetyistä autonrenkaiden puolikkaista. Prototyyppi on ollut muutaman vuoden käytössä Töölönlahden Happihuoneella. Siihen on vielä kehitteillä lenkit, joihin pyörät voi kiinnittää lukolla. ”Halpa ja ekologinen valmistaa, muokkautuu epätasaiseen maastoon eikä mene rikki!” Tälle tuotteelle ei toistaiseksi ole mitään jatkosuunnitelmia.

Kohtuullisen onnellinen -näyttelyn ulkoisen ilmeen suunnittelun Kotkas aloitti viime keväänä. Näyttely avataan lokakuuksi yleisölle. Kotkas on erityisen ihastunut näyttelyn nimeen: kohtuullisuus on parempi kuin ehdottomuus. ”Teema Kohtuullisen onnellinen ei revittele eikä pullistele, se ei moralisoi eikä se paapo ihmisiä, vaan antaa ajattelemisen aihetta ja monta syytä tehdä uudenlaisia valintoja.”

Projekti on ollut Aki Kotkakselle mieleinen, paljon on ollut mietittävää, mutta asiat ovat melko letkeästi johtaneet toiseen. Valmiiksi annetuista materiaaleista syntyi näyttelyn värimaailma. Vihreähän se on.

Kotkakselle oli annettu tila, vanha linja-autoasema, ja näyttelymateriaalit valmiiksi. Muuten hän on saanut aivan itsenäisesti suunnitella. ”Olen saanut hyvän työporukan avukseni, mikä on tärkeää.”

Kotkas on tehnyt näyttelystä matkan onnellisuuteen ja kestäväan kulutukseen. Hän lupaa näyttelyyn hauskoja huoneita, pieniä taloja ja koteihin liittyviä asioita. Käytävillä on mallinukkeja uudelleenkäyttövaatteissa, kierrätystavaraa, ympäristöliikennemerkkejä, humoristisia ja helposti tajuttavia asioita sekä tiukkaa faktaa. Tarjolla on katsottavaa ja koettavaa sekä lapsille että aikuisille.

Teksti: Tuija Käyhkö

Kohtuullisen onnellinen -näyttely on yksi Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen, Tallinnan Uuskasutuskeskuksen ja Marttaliiton yhteisen Uusi Elämä – Uus Elu -hankkeen päätöstahtumista. Hankkeen tavoitteena on vähentää jätteen määrää ja edistää asennemuutosta kohti kohtuullisempaa luonnonvarojen kulutusta. Hankkeessa tuetaan vähävaraisten ihmisten toimeentuloa muun muassa työpajatoimintaa kehittämällä ja vahvistetaan Suomen ja Viron välistä kierrätyskeskusten ja naisjärjestöjen yhteistoimintaa. Hanke saa rahoituksensa EU:n Interreg IIIA -ohjelmasta vuosina 2005–2007.